KAYSERİ'DEKİ YATIRLAR

Erciyes Dergisinin ikinci cildinin birinci sayısında, Kayseri civarında medfun mühim zatların, Defter-i Hakânî'den alınan bir listesi yayımlanmıştır. Bu listenin benzeri daha önce eski Müze Müdürlerinden rahmetli Naci Kum tarafından eski Erciyes Dergisi'nin 63-64. sayısında, 1948 yılında yayımlanmıştır. Naci Kum'un yayınladığı liste Seyyid Muharrem Kani isimli bir şahıs tarafından H. 1288/M. 1871 yılında yazılmış, daha sonra Kayserili Abdurrahman Nisari'nin eline geçmiştir. Naci Kum listeyi bu şahısta görmüştür. Aynı listenin bir başka benzeri de eski yazı ile yazılmış olarak rahmetli sayın Yılmaz Gavremoğlu'nda bulunmakta idi. Listeler birbirinin benzeri olmasına rağmen isimlerde ve kabirlerin bulunduğu yerlerin tarifinde bazı farklılıklar vardır. Biz burada bahis konusu listeleri bir araya getirip, buradaki sıraya göre Kayseri'deki meşhurların kabirlerini (yatır) tek tek ele alarak, Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nde geçen Kayseri'de bulunan yatırlarla ilgili malumatla da karşılaştırıp, buralarda olmayan kendi tespitlerimizi de ilave ederek imkân nispetinde her biri hakkında malumat vermeye çalışacağız.

SEYYİD ZEYNEL ABİDİN HAZRETLERİ: Yeni Kapı taşrasında Yeni Medrese'de, Gavremoğlu'ndaki listeye göre İmam Sultan Medresesi'nde. Bu türbe bugün Kağnı Pazarı'nda Ok Burcu yanında bulunan kubbeli binadır. Türbe Cumhuriyet'ten sonra kütüphane yapılırken içerisi kazılarak medfun olan zata ait bulunan kemikler, Seyyid Burhâneddin Türbesi'ne taşınmış, kendisine ait orada bir sanduka ihdas edilmiştir. Kemikler son yıllarda tekrar eski türbesine getirilmiştir. Zeynel Abidin, eski vakfiyelerde ve diğer kayıtlarda "İmam Sultan" olarak isimlendirilmiştir. H. 951/M. 1544 tarihli Boyacıoğlu Üstad Abdi Vakfiyesi'nde vâkıf, İmam Zeynel Abidin Merkadi'nin etrafını çini ile kaplattığı ve yanında bir zaviye-tekke yaptırdığını kaydetmektedir. 1886 yılında bizzat Sultan II. Abdülhamid'in iradesi ile türbe yeniden yaptırılarak bugünkü şeklini almıştır, (bu hususta Erciyes'in yine ikinci cildinin birinci sayısında, Kayseri ile ilgili bazı haberler, notlar başlıklı makalede malumat verilmiştir.). Türbenin mimarisinden binanın, geçen asrın sonlarında Hunat Camii'nin sonradan ilave edilen orta kubbesini, Talas Han Camii'ni ve Melik Gâzi köyü Mescidi'ni yapan usta tarafından yapıldığı anlaşılmaktadır. Bina tek kubbeli ve tek katlı yapıdır. Bitişiğinde bulunan ve kayıtlarda Yeni Kapı Medresesi veya İmam Sultan Medresesi adı ile geçen medresenin kalıntıları yakın zamanlara kadar gelmiş, fakat sonradan tamamen ortadan kaldırılmıştır. Buradaki Yeni Kapı ismi Dış Kale kapılarından birinin ismi olup bu kapı Kağnı Pazarı semtinde şimdiki Millet Caddesi'nin ve Kaleönü Caddesi'nin Kağnı Pazarı Meydanı'na birleştiği yerde bulunuyordu.

Cumhuriyet'ten önce çıkan Erciyes Dergisi'nde Mir'at-ı Kayseriye yazarı Merhum Ahmed Nazif Efendi'nin verdiği malumata göre Zeynel Abidin hazretleri Hazret-i Ali'nin ahfadından olup (dolayısıyla Peygamberimizin) H. 750-817/M. 1349-1414 yılları arasında yaşamıştır. (Sivas-Kayseri Sultanı Kadı Burhaneddin'in de bu tarihlerde yaşayan, Zeynel Abidin isimli bir oğlunun bulunduğunu burada belirteyim.)

NECMEDDİN KÜBRA: Gavremoğlu'ndaki listede yer alan "Şeyh Necmeddin hazretleri" Hüseyin Bey Hamamı yakınındadır. "Mimar Sinan'ın Kayseri'deki eserleri" başlıklı makalemizde, Meydan'da İstasyon Caddesi girişinde bulunan Hüseyin Bey Hamamı ve Kanuni Sultan Süleyman zamanında Aksaray Sancak Beyi olan Hüseyin Bey hakkında malumat verilmişti. İşte bu havalide bulunan Necmeddin Kübra'nın mezarı da (burada eskiden bulunan mezarlık içinde olması lazım, yine burada sonradan yanlışlıkla Roma Mezarı denilen Türbe bulunmaktadır.) Hüseyin Bey Hamamı gibi ortadan kalkmıştır.

Necmeddin Kübra meşhur İranlı sûfilerden olup 1145-1226 yılları arasında yaşamıştır. Kübraviye veya Zahabiye tarikatının kurucusudur. Ona ait Kayseri'de olduğu belirtilen ve bugün ortadan kalkmış durumda olan bu mezar kanaatimizce, ya başka bir Necmeddin isimli zata aittir ya da sadece bir makamdır. Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nde bu mezardan bahis yoktur.

MOLLA TAYYİB: Hüseyin Bey Hamamı yanındadır. Bu isim Naci Kum'un neşrettiği listenin haricindeki listelerde farklı adlarla yanlış olarak kaydedilmiştir. Bu mezarın da yukarıda bahsi geçen mezarlık içerisinde olduğu anlaşılıyor.

FİRUZ SULTAN: Sivas Kapısındadır. Sivas Kapısı, Şıh ve Cıncıklı Camii önünden geçen yolun Talas Caddesi'ne bağlandığı yerdeki surlar arasında idi. Burada Müftü Medresesi isimli bir medresenin de bulunduğunu Evliya Çelebi yazmaktadır. Bu yerde son zamanlarda yapılan yeni binaların temel hafriyatları sırasında, surla birleşen bazı eski bina temellerine rastlamıştır. Bu mezar buradaki Atatürk Evi'nin arkasındaki mezar da olabilir.

ÖMER GÂZİ HELVALI (HİLVANLI?): Bayram Bey Mescidi yanındadır. Bayram Bey Mescidi, Gavremoğlu Mahallesi'nde Saraceddin Medresesi ve Mollaoğlu Konağı önünde idi. Bugün yeri arsa hâlindedir ve buradaki mezardan da bir eser kalmamıştır. Helvacı (Helvavi) Dede ismi ile başka bir yerde mezar bulunmaktadır.

SEYYİD MEHMED NURBAHŞ: Kürtler Mahallesi'ndedir. Kürtler Mahallesi, bugünkü Cürcüler ve Zekaibey mahallelerinin eski ismidir. Evliya Çelebi'nin "Şeyh Nurbahş Kamuran, Nurbahşi Tarikatında ulu sultandır" diye bahsettiği bu zatın da mezarı bugün belli değildir. Aynı mezar yanında Boynuzlu Dede'nin de mezarının bulunduğu kaydedilmektedir.

SEYFULLAH EFENDİ: Şeyh Şami evladından ve hulefâsından, Kürtler Mahallesi'ndedir. Seyfullah Efendi Türbesi bugün hâlen mevcut olup Orduevi'nin arkasında, Zekayi bey ve Cürcüler Mahallelerinin birleştiği meydanın batısında bulunmaktadır. Halkın, mahallenin isminden dolayı Kürtler Seyfullah ismini verdikleri bu zatın H. 951/M. 1545 tarihli vakfiyesi vardır. Vakfiyede babasının ismini Şeyh Sadi, Kepez köyünün de türbenin bulunduğu mahalledeki Seyfullah Mescidi ve Mektebine vakfedilmiş olduğu kayıtlıdır. Evliya Çelebi Şeyh Seyfullah Efendi'nin Nakşibendi Tarikatı'nın ulu sultanı olduğunu kaydetmektedir.

EBU İSHAK ALEMDARİ: Yoğunburç karşısında medfundur. Bu kabir Yoğunburç karşısında Kiçi Kapı'ya giden yolun solunda evler arasında, bulunmakta idi. Bugün de tamir edilmiş olarak burada bazı mezarlar vardır. Bu zatın da Kayseri'de medfun olması mümkün değildir.

Yine bu çevrede Evliya Çelebi Şeyh Hazret-i Ebu İshak'ın Alemdar-ı Resulullah olup ulu ziyaretgâh olduğunu belirtmektedir. Buradaki yüksek tonozlu tekke binası yakın zamanlarda yıkılıp ortadan kalkmıştır.

ŞEYH TACEDDİN: Taceddin Mahallesi'nde, Gavremoğlu'ndaki listeye göre kendi mesciti içinde medfundur. Kayseri'deki Taceddinoğulları'nın atası olan bu zat Etiler İlkokulu'nun (eski Taceddin Mektebi) bahçesinde bulunan türbede yatmaktadır. Mezar taşında, H. Ramazan 721/M. 1321 tarihinde vefat ettiği yazılıdır. Şeyh Taceddin Veli'nin torunlarından Şeyh Mehmed Taceddin bin Mustafa'nın Hicri 919/Miladi 1513 tarihli vakfiyesi bulunmaktadır. Bu vakfiyeye göre Şeyh Mehmed Taceddin, Kayseri'nin Eskişehir Bağları semtinde bir araziyi Taceddin Mahallesi'nde (Etiler ilkokulu bahçesinde bulunan Taceddin Türbesi bitişiğindeki) kendi yaptırdığı camiye vakfetmiştir. Bahis konusu cami bugün yeniden yapılmaktadır.

EKBER YEMENİ: Gavremoğlu'ndaki listede "Ekber Gâzi hazretleri", Kiçi Kapı Mescit-i şerifinde medfundur. Kiçi Kapı'da belediye binasının arkasında bulunan ve bugün Baldöktü veya Tolbaşı ismiyle anılan mescidin bahçesinde bir mezar taşı ve bir türbeden gelme kitabeli mermer bir taş parçası bulunmakta ise de burada bulunacak olan mezarın Ekber Yemeni'ye ait olup olmadığını öğrenemedik.

ŞEYH HAMİD-İ KAYSERİ (SOMUNCU BABA): Hunat Hatun Medresesi kuzeyinde, diğer listede Hunat Hatun Medresesi'nde. Listelerin bazılarında Hunat Hatun Medresesi önünde medfun olduğu bildirilen Susmekâni ve Musa Kani isimlerinin Şeyh Hamid-i Kayseri'nin babası olması gerektiği kanaatindeyim. Zira aynı listelerde ayrıca Şeyh Hamid'den bahis yoktur ve Şeyh Hamid'in babasının ismi Musa'dır. Somuncu Baba Kayseri'nin Akçakaya köyünde doğmuş ve dergâhını burada kurmuştur. Köyde adına bir cami vardır. Hacı Bayram-ı Veli onun Kayseri'de müridi olmuştur.

Daha sonra Bursa'ya giden Şeyh Hamid Bursa'da ekmekçilikle (somunculuk) meşgul iken Ulu Cami yaptıran Yıldırım Bayezid, caminin açılışını yapması için Emir Sultan'ı davet etmiş, ancak Emir Sultan bu açılışı, kendisinden daha layık olduğunu söylediği Şeyh Hamid'e bırakmıştır.

Evliya Çelebi, Şeyh Hamid Hakkında :Şeyh Hazret-i Hamid Bin Musa el Kayseri, keramet sahibi ve hiddet ehli bir azizdir. Hz. Resulullah ile nice kereler müşerref olmuşlar, yakınında birçok tarik ehli gömülüdür" diye bahsetmektedir. Seyahatname'nin bir başka yerinde de Hundi (Hunat) Hatun Medresesi'nin yerini tarif ederken "Şeyh Hamid civarında Hundi Hatun Medresesi'nde" ifadesini yazmaktadır. Buna göre Şeyh Hamid'in mezarı Hunat Medresesi civarındadır. Bu mezar olsa olsa şimdiki Turizm Bölge Müdürlüğü yerinde bulunan türbe olmalıdır. Çinili Türbe de denilen bu yapı daha önce yıkılarak yerine bir fırın ve dükkân, önüne bir tuvalet yapılmış, daha sonra bunlar da ortadan kaldırılıp bugünkü Turizm binası inşa edilmiştir. Aynı yerde vakıf sahibi Kılnamazzade (sonradan Kılnamaz) Mustafa Efendi'nin de mezarının olduğu söylenmektedir

Somuncu baba ismiyle Aksaray ve Darende'de de yatırlar bulunmakta olup, Somuncu Baba Darende'de, büyük oğlu Yusuf Hakiki Aksaray'da medfundur.

KARAMANİ EFENDİ: Zeynel Abidin Türbesi penceresi önündedir.

MEHMET BADDAL: Zeynel Abidin Türbesi önündedir. Abbasiler zamanında, Miladi 715 yıllarında Kayseri'yi fethedip buraya bir müddet hakim olan İslam orduları kumandanlarından meşhur Battal Gâzi bilindiği gibi Eskişehir'in Seyid Gâzi ilçesinde şehit olmuş ye oraya gömülmüştür. Kayseri'de ona ait bir cami, kendi adı ile anılan semtte bulunmaktadır Bu caminin X. yüzyılda var olduğu eski kitaplarda kayıtlıdır. Mimari yapısından da Battal Gâzi'nin Kayseri'yi fethettiği zamana ait olması ihtimali kuvvetlidir. Önündeki türbe ise Anadolu Selçukluları'nın Kayseri'yi fethinden sonraki devirlerde yapıldığı düşünülmektedir. Zeynel Abidin Türbesi önünde bulunan kabrin bu isimde başka bir şahsa ait olması lazımdır.

MELİK GÂZİ: Cami-i Kebir; Ulu Cami önünde, Ulu Cami'nin güneyinde Kayseri'nin en eski İslami yapılarından Melik Gâzi Medresesi bulunuyordu. Medresenin son kalıntıları 35 yıl kadar önce ortadan kaldırılarak yeri yeşil saha hâline getirilmiştir. Ortadan kaldırılan bu Medrese içinde bir türbe olan ve caminin kıblesine bitişik bulunan küçük tek tonozlu hücre yine belediyece değişik şekilde onarılarak bugünkü halini almıştır. Bu türbe, Ulu Cami ve Medresesi'ni yaptıran ve Kayseri'yi kendisine başşehir yaparak, Bizans ve Haçlılar'la gazalarda bulunan Danişmendoğulları'nın üçüncü hükümdarı Melik Mehmed Gâzi'ye ait olmalıdır. Bu hükümdarın babası olan Melik Emir Gâzi'nin türbesi Pazarören bucağının Melik Gâzi köyünde, onun babası Danişmend Gâzi'nin türbesi de Niksar'da bulunmaktadır.

SEYYİD BURHÂNEDDİN: Kendi ismi ile anılan mezarlıkta bulunan türbededir. Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî'nin hocası ve Mevlânâ'nın babası Sultan'ül-ülema Bahaddin Veled'in Halifesi olan Mevlevî Tarikatı'nın ulu şeyhlerinden Seyyid Burhâneddin Muhakkik-i Tirmizi'nin bilinen mezarı Sultan II. Abdülhamid zamanında Kayseri mutasarrıfı Nazım Paşa'nın delaletiyle yapılmıştır. Bitişiğindeki (güneyinde) tonozlu ve içerisinde sık taş sandukalar bulunan türbe XIV. yüzyıl yapısıdır. Bu taş sandukalar, türbenin son zamanlarda bir dernek tarafından yeniden onarım ve etrafının tanzimi sırasında ilave edilmiştir.

Seyyid Burhâneddin hazretleri hakkında Abdülbaki Gölpinarlı'nın yayınladığı ve Seyyid'e ait bir eserin neşri olan "Maarif' isimli kitapta geniş malumat bulunmaktadır. Ayrıca Abdullah Satoğlu'nun "Mevlânâ'nın İlk Hocası; Seyyid Burhâneddin" adlı eseri ve tarafımızdan hazırlanan "Seyyid Burhâneddin Hüseyin" isimli eser de vardır.

SAHİB TATAR HAN: Seyyid Burhâneddin Mezarlığında bulunan örtülü türbesinde; Seyyid Burhâneddin Türbesi'nin güneyinde, bu türbeye bitişik, cephesi güneyde olan ve yukarıda bahsi geçen türbe Tatarhaniler olarak bilinir ise de türbenin kapısı üzerindeki kitabede Emir Erdoğmuş'un ismi geçmektedir. Seyyid Burhâneddin Mezarlığı'nda olduğu tarif edilen bu türbenin aynı mezarlıkta, bugün sadece alt katı kalarak, burası da kemiklik olarak kullanılan türbenin olması da mümkündür. Mezarlıkta "kemiklik" ismi ile bilinen ve toprak seviyesi altında alt kat tonozu kalan bu yapının üzerinde gövde ve külahı ile bir kümbetin bulunduğu anlaşılmaktadır. Burada yapılacak bir hafriyat durumu daha da açıklığa kavuşturacaktır. Evliya Çelebi, Şeyh Molla Tatar'ın

fetevadan "Tatarhaniye" adli kitabın müellifi olduğunu ve birçok şer'i meselelerin burada yazılı bulunduğunu bildirmektedir. Bu tarihlerde Türkler Moğollar'a Tatar (yabancı) ismini vermişlerdir.

SEYYİD ÖMER ŞEYH HAZRETLERİ: Bahçevan Mahallesi'nde medfundur. Daha önce yayınlanan listelerde adı geçen zat, değişik isimlerde yazılmıştır.

ŞEYH İBRAHİM TENNÛRÎ: İsmi ile bilinen cami (Şıh Camii) bitişiğindeki türbesinde medfundur. Fatih'in hocası Akşemseddin hazretlerinin halifesi ve Fatih'le bizzat görüşerek ona eserini takdim etmiş olan şeyh hakkında, Kayseri Raşid Efendi Kütüphanesi Memuru Ali Rıza Karabulut'un "Gülzar-ı Manevi ve İbrahim Tennûrî" isimli eserinde geniş malumat bulunmaktadır. İbrahim Tennûrî'nin "Gülzar-ı Manevi" ve "Gülşen-i Niyaz" isimli iki manzum eseri bulunmaktadır.

ŞEYH LÜTFULLAH VE ALİ SULTAN: Şeyh Tennûrî Türbesi'nde medfunlar. Şeyh İbrahim Tennûrî'nin beş evladından ikisidir. Aynı Mahalde (herhâlde cami bahçesinde) Tennûrî'nin torunlarından Şeyh Nizameddin, Şeyh Abdüssamed ve Şeyh Abdürrahim'in de medfun olduğu Gavremoğlu'ndaki listede kayıtlıdır. Abdüssamed Efendi hakkında Evliya Çelebi "tarik-i hacegandan ulu sultandır. Kayseriyye'li temiz kalpli bir Allah adamı imiş. Nice zaman İstanbul'da Al-i Osman Padişahları ile hem-sohbet olduktan sonra sıla için buraya geldikte cennete ulaşıp bu mezara defnedilmiştir." Dedikten sonra mezar taşındaki tarih beytini şu şekilde kayıt etmiştir:

Bin söz ve girye ile guş eyleyince tarih
Dedim ki irtihal-i Abdüssamed Efendi Sene 1026

GÜLCEMAL : Neşredilen listelerde Görde Cemal ve Kürd Cemal gibi yanlış yazılışları vardır. Boyacı Kapısı taşrasında medfundur. Boyacı Kapısı malum olduğu üzere Kiçi Kapı ile Düvenönü arasında bulunan Katıroğlu Camii karşısına isabet eden yerdeki surlar arasında, Dış Kale surları kapılarından biri olarak bulunuyordu. Zamanın tahribatına uğrayarak yıkılmıştır. İşte bu kapının dışında, şimdiki cadde tarafında bahis konusu mezar bulunmakta imiş.

ŞEYH EVHADÜDDÎN-İ KİRMÂNÎ: Köşk Medresesi yanında medfundur. Köşk Medresesi bilindiği üzere Gültepe Mahallesi'nde (Köşk Dağı) bulunan, Eretnaoğulları'na ait bir yapıdır. Bu bina içerisinde bulunan türbede Sultan Alâeddin Eretna, oğlu Gıyaseddin Mehmed ve karısı Suli Paşa yatmaktadır. Buradaki mermer mezar taşları son Kayseri mutasarrıflarından biri tarafından aldırılarak meydana havuz yaptırılmıştır. Evliya Çelebi, Şeyh Evhadüddîn-i Kirmânî'nin Sultan Eziba (Eretna) Medresesi yakınında gömülü ve Hicri 597 senesinde vefat etmiş olduğunu kaydetmektedir. Burası da bir makam olsa gerektir. Çünkü Şeyh Bağdat'ta vefat etmiştir.

EMİR SULTAN: Kiçi Kapı'da Şıh Camii güneyinde, şimdiki Cumhuriyet Mahallesi'nde kendi adı ile anılan zaviyede medfundur. Kazım Özdoğan Kayseri Tarihi'nde bu türbe için H. 800 /M. 1397 tarihini ve Emir Sultan Hoca İzzeddin ismini vermektedir (s. 97).

HARZEMŞAH SULTAN: Şehir taşrasında Sultan Alâeddin Keykubad zamanında Harzemşah Sultanı Celaleddin Mengüberti'nin Erzincan'da mağlup edilmesi üzerine, asker ve beylerinden bir kısmı Selçuklu hizmetine girerek Kayseri'ye yerleşmişlerdir. Bu mezar bahsi geçenlerden birine

ve belki de Alâeddin Keykubad'dan sonra tahta çıkan oğlu Gıyaseddin Keyhüsrev tarafından Kayseri'de öldürülen Harzemşahlar'ın başı Kayır Han'a, (Sivas yolunda hanı var) ait olmalıdır, Kayır Han Keykubad'ın vasiyeti gereğince Sultan'ın diğer oğlu Kılıç Arslan'ı tahta çıkarmak için Keyhüsrev'e muhalefet etmişti. Gavremoğlu'ndaki listede Harzemşah mezarının eskiden İstasyon civarında bulunan "Ak yapı" ismi ile anılan (binanın resmi Albert Gabriel'in yazdığı "Kayseri Türk Anıtları" isimli kitapta bulunmaktadır) ve şimdi yıkılarak tamamen ortadan kaldırılmış olan Kümbet-türbe yakınında olduğu kayıtlıdır. Evliya Çelebi de Harzemşah'ın oğlu Muhammed Şah'ın mezarından bahsetmektedir.

YARENİL, YARENLER HAZRETLERİ (diğer kayda göre, matbaa hatası yoksa Bayranil): İstasyon civarında Ak Yapı yakınındadır. Ak yapı hakkında yukarıda malumat verilmişti.

ŞEYH ŞEREFEDDİN HACI BALUM (BULAM) (bazısında Hacı Pehlul): Kuşçu Harmanı'nda medfun, Kuşçular Harmanı Kayseri'nin eski mahallelerinin isminden birisidir. Ahmed Nazif Efendi'nin "Kayseri Meşhurları" isimli eserine göre Tekke Önü'nde tekkesi bulunmaktadır. Mevlevi olduğu belirtilen zatın mezarı da burada idi.

TAVİL BATTAL AHMED GÂZİ: Battal mevkiindedir.

KUTBEDDİN SİNCANİ: Haydar Bey Köşkü yanındadır. Listelerde bu şekilde geçen isim Evliya Çelebi'de Şeyh Rükneddin Sincani olarak geçmektedir. Evliya Çelebi bu kaydının biraz aşağısında ayrıca Kutbeddin ziyaretinden bahsetmektedir. Haydarbey Köşkü, Argıncık yakınında İlhanlılar zamanında yapılmış bir binadır. Evliya Çelebi, Argıncık'ı (yeni baskıda doğru yazılmışsa) Oğlancık diye kaydetmiştir. Seyyahımız Şeyh Sincani'nin Hicri 483 tarihinde vefat ettiğini ve Oğlancık mesiresinde Haydar Köşkü denen yerde gömülü olduğu yazmaktadır.

ŞEYH DÂVÛD-İ KAYSERÎ: Battal mevkiinde cami önündedir. Şeyh Dâvûd-i Kayserî meşhur ulemadan olup, Orhan Gâzi İznik'te yaptırmış olduğu medreseye onu müderris tayin etmişti. Evliya Çelebi ondan sitayişle bahsetmektedir. Mezarı tarife göre Battal Gâzi Camii'nin önünde bugün yıkılmış hâlde olan, eyvan şeklindeki üst katı ve tek tonozlu alt katı bulunan türbe olmalıdır. Battal Camii etrafında bulunan eski mezarlığın taşları son zamanlarda tamamen taşınarak civarındaki evlerin inşaatında kullanılmıştır. Kalan birkaç tarihî mezar taşını bahsi geçen türbe içine taşınarak kurtarılmıştır. Davud-ı Kayseri İznik'te medfun olup Battal Camii önündeki türbenin mimarisi ondan daha eski dönemi göstermektedir.

ŞEYH ŞEREFEDDİN VE ŞEYH HASAN: Haydar Bey Köşkü yanındadır. Evliya Çelebi'ye göre Şeyh Hasan-ı Kayseri ve Şeyh Seyyid Şerif, ikisi bir yerde gömülü olup aralarında mezar yoktur.

EBU ALİ SİNA: Argıncık köyünde medfundur. İsim İbni Sina'nın asıl ismini hatırlatmaktadır. Tabii ki İbni Sina Kayseri'de medfun değildir.

İBRAHİM BOSTANCI VE KOYUN BABA: Yılanlı Dağ yakınındadır. Bostancı Çelebi'nin mezarı Küllü köyünde bulunmaktadır.,Burada tekkesi de varmış. Aynı zatın Ambar'da büyük bir vakıf arazisi vardı. Hacı Bektsaş-ı Veli Velayetnâmesi'nde ismi geçmektedir. Evliya Çelebi, Yılanlı Dağı'nda bulunan Koyun Baba Tekkesi'nin bir Bektaşi tekkesi ve aynı zamanda

bir mesire yeri olduğunu kaydetmektedir. Gavremoğlu'ndaki listede Koyun Baba hazretlerinin Çukur Kuyu yakınında gömülü olduğu kayıtlıdır. Koyun Baba mevkii bugün Yılanlı Dağı'nın batısında bilinen bir makamdır.

AHMED TAYERANÎ: Ali Dağı'ndadır. Evliya Çelebi; Ahmed Tirani'nin nice kere asıl vücuduyla gökte uçup gezdiği için kendisine Şeyh Ahmed-i Tayeranî isminin verildiğini, mezarının bulunduğu yerin aynı zamanda bir mesire yeri olduğunu kaydetmektedir.

TUBİ ÖMERİ HAZRETLERİ: Kürtler Mahallesi'ndedir. Sadece Gavremoğlu'ndaki listede kayıtlıdır.

Listelerdeki yatırlardan başka Evliya Çelebi Kayseri'de daha bir kısım yatırların ismini zikretmektedir. Bunları da sırası ile aşağı alıyoruz.'

ŞEYH ŞEREFEDDİN MUSULİ: Seyyid Burhâneddin yakınındadır.

ŞEYH EİMETÜL HULVANİ (Hilvani): Bununla Ömer Gâzi Helvalı (Hilvanlı)'nın aynı şahıs olup olmadığı belli değildir.

ŞEYH RUZBAHAN-I BAKLİ: Şeyh Eimetül Hulvani ile bu mezarın Şeyh Nurbahş Kamurani mezarına yakın olduğu belirtildiğine göre bunların da eski Kürtler Mahallesi'nde oldukları anlaşılıyor.

ŞEYH NECMÜR RAZI: 584 tarihinde vefat etmiştir.

ŞEYH HAZRETİ ABDİ DEDE: Evliya Çelebi bu zatın kerametlerini anlatmaktadır.

İMRÜL-KAYS: Ases Dağı'nda Kaside-i Bünde'yi yazan meşhur İslam şairidir. Kayseri'deki bu yer makamı olsa gerek.

ŞEYH RAMAZAN ZİYARETİ.

SİNANEDDİN YUSUF: Arap Sinan diye meşhurdur. Ali Tennûrî (Şeyh İbrahim Tennûrî) Mezarlığı'ndadır. Bütün telifatını Ulu Cami'ye vakfetmiştir.

SEFER BİN MEHMED KAPANÎ: Muhtesibzade ismiyle meşhur olup, derin ulemadan bir zat imiş. Hunat Hatun Medresesi'nde müderris iken merhum olmuş ve oraya gömülmüştür.

KIRK NİSA (Kırk Kızlar) ZİYARETİ: Seyyid Battal Gâzi Tekkesi'nde gömülüdür. Evliya Çelebi bunlara ait bir de efsane anlatmaktadır. Yine Evliya Çelebi'ye göre Battal Gâzi Cami civarında bir Bektaşi Tekkesi bulunmaktadır. Belki de bugün cami olan bina o tarihlerde tekke olarak kullanılıyordu.

YUVARLAK DEDE ZİYARETİ: Kuşçu Paşa'nın Cirid Meydanı Tepesi yakınında herhâlde şimdiki Gültepe Parkı'nda gömülüdür. Tavlusun'da bir Yuvarlak Dede makamı bulunmaktadır.

Listeler ve Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nde kayıtlı olanlardan başka Kayseri'de Anadolu Selçukluları ve beyliklerinden kalma birçok türbe-kümbet bulunmaktadır. Bunlar da:

HUNAT HATUN VE SELÇUK HATUN: Hunat Camii ve Medresesi arasında bulunan Kümbet. Türbeye Medreseden girilmektedir. Hunat Hatun bilindiği üzere Anadolu Selçuklu sultanlarından Alâeddin Keykubad'ın zevcesi, II. Gıyaseddin Keyhüsrev'in annesidir. Selçuk Hatun ise bunun torunudur.

HOCA HASAN KÜMBETİ: Bugün yıkılmış ve ortadan kalkınış olup Atatürk Bulvarı ve (hastanelerin bulunduğu cadde) İstanbul Caddesi arasında, bugün harabesi kalmış olan Hoca Hasan Medresesi içinde idi. Hoca Hasan, Selçuklu Sultanı II. Kılıçarslan ve oğlu Kayseri Meliki Nureddin Sultanşah'ın veziri idi.

GEVHER NESİBE HATUN KÜMBETİ: Şifahiye ve Gıyasiye Medresesi içindedir. Gevher Nesibe Hatun II. Kılıçarslan'ın kızı olup, vasiyeti üzerine ağabeyi Gıyaseddin Keyhüsrev tarafından Kayseri'de adı geçen Şifahane ve Medrese yaptırılmıştır.

AVGUNLU MEDRESE KÜMBETİ: Şifahiye ve Gıyasiye Medreseleri karşısındadır. Bu Selçuklu medresesinin kim tarafından yaptırılmış olduğu malum değildir. Dolayısıyla banisinin gömülü olması lazım gelen bu türbede kimin yattığı belli değildir.

MESUT GÜLZAR (Hasbek) KÜMBETİ: Atatürk Bulvarı (Hastane Caddesi) üzerinde Mesut Gülzar Diyarbakır'daki Nisanoğulları'ndandır. XII. yüzyılda yaşamıştır.

LALA MUSLİHİDDİN KÜMBETİ: Lale (Lala) Camii bitişiğindedir. Lala Muslihiddin Selçuklu vezirlerindendir.

EMİR CEMALEDDİN TÜRBESİ: Talas Caddesi ortasında, Alaca Kümbet ismi ile bilinen binadır. XII. yüzyıl Selçuklu yapısıdır.

ŞAH CİHAN HATUN TÜRBESİ: Döner Kümbet ismi ile bilinen Selçuklu yapısıdır.

HAN CAMİİ KÜMBETİ: Talas Caddesi'nde Han Camii yanındadır. Emir Cemaleddin Tanrıvermiş isimli bir şahıs medfundur. Selçuklu yapısıdır.

CÜRCÜLER MAHALLESİ'NDE ÜÇ KÜMBET (Ordu Evi'nin arkasında): Selçuklu türbeleridir, birisi Hacib Kümbeti'dir.

ULU HATUN (ŞAD GELDİ) TÜRBESİ: Cürcüler Mahallesi'nde, Şuyurgan Sokak'tadır. Eretna Beyliği devlet adamlarından Amasya Beyi Hacı Şadgeldi Paşa'nın kızı Ulu Hatun ve kardeşleri Kiçi Hatun ve Mahmud Bey'in kabirleri bulunmaktadır. Mezar taşları müzededir.

HAYDAR BEY-BAHŞAYİŞ BEY VE KUTLUĞ HATUN TÜRBESİ: Gavremoğlu Mahallesi'nde, yeni tamir görmüş bulunan bu türbe, XIV. asır ortalarında inşa edilmiş olup adı geçenler yatmaktadır: Haydar Bey'in Argıncık'taki Haydar Bey Köşkü'nü yaptıran şahıs olması muhtemeldir.

SARACEDDİN TÜRBESİ: Gavremoğlu Mahallesi'nde, aynı adla anılan medrese içerisinde bulunmaktadır. Saraceddin Bedr, Selçuklu devlet adamlarındandır.

SUYA KANMIŞ HATUN TÜRBESİ: Yanıkoğlu Mahallesi'nde altı ayaklı, ayaklar arası açık olarak inşa edilmiş bir türbedir. Suya Kanmış Hatun'un bir de vakfiyesi vardır.

BABÜK BEY TÜRBESİ: Yanıkoğlu Mahallesi'nde eyvan şeklinde zaviye bitişiğindedir. XIV. yüzyıla aittir.

EMİR ŞAHAP TÜRBESİ: Yanıkoğlu Mahallesi'ndedir. XIV. yüzyıl Beylikler Devri'ne aittir.

ALİ CAFER KÜMBETİ: Kılıçaslan Mahallesi'nde bulunmaktadır.

EMİR ZADE MEHMED TÜRBESİ: Seyyid Burhanetneddin Türbesi doğusunda, Eski Hastane bahçesi köşesinde bulunmaktadır. XIV. yüzyıl Beylikler devri türbesidir.

SIRÇALI KÜMBET: Erkek Sanat Enstitüsü bahçesindedir. Külahı yıkılmış, üstü kubbe şeklinde kaplanmıştır; XIV. yüzyıl yapısıdır.

ERETNA BEY TÜRBESİ: Gültepe Mahallesi Köşk Medresesi içerisindedir. Bahsi yukarıda geçmiştir. Eratna beylerinden birinin türbesidir.

ADİLE HATUN TÜRBESİ: Sivas Caddesi üzerinde, Konaklar mevkiindedir. Adile Hatun Sultan Alâeddin Keykubad'ın Eyyubiler'den aldığı zevcesidir. İkinci zevcesi Hunat Hatun'un oğlu Keyhüsrev tarafından ortadan kaldırılmıştır.

EMİR ALİ TÜRBESİ: Talas yolunda Hava Şehitleri Mezarlığı'ndadır. 14. yüzyıl türbesidir. Emir Ali ve bu türbede yatan başka bir şahsın mezar taşları müzededir.

EMİR ERDOĞMUŞ TÜRBESİ: Bahsi yukarıda geçmiştir, Seyyid Burhâneddin Türbesi güney bitişiğindedir.

DÖRT AYAK TÜRBE: Battal altında. XIV. yüzyıl türbesidir. Sahabiye Medresesi arkasında Selçuklular zamanında türbe olarak kullanılan Roma Mezarıdır.

BEŞ PARMAK TÜRBESİ: Erkilet yolu üzerinde Merkez Komutanlığı bahçesindedir. 14. yüzyıl yapısıdır.

HELVACI DEDE TÜRBESİ: Türbesi Serçeönü Mahallesi'nde yeni yapılan apartmanlar arasında, yol ortasında kalmıştır.

HÜSEYİN BEY MEZARI: Hacı Kılıç Camii minaresi bitişiğindedir.

Yukarıda bahsi geçen yatırlar sadece Kayseri şehri içerisinde bulunanlardır. Şehir dışında, vilayet dâhilinde kaza ve köylerde bulunan türbe ve yatırlar bu listeye dâhil değildir.